

Свята земля Індії

Рабіндранат Тагор

Глянь, о душе моя,— ось жадана земля,
Ось земля споконвічна прочан.
Глянь на Індію ти, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

Тут побожно спинись, руки звівши увись,
І людині, як богу, вклонись,-
Кращим словом пісень, вищим зльотом натхнень,
Слав людину ти завше і скрізь.

Ось безмежжя долин, де річок в'ється плин,
Ось замислених гір караван.
Глянь на Індію ти, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

Невідомо — звідкіль, валом юрб, наче хвиль,
Лився в Індію людський потік,-
Він ішов звіддалік і губився навік
В океані, як паводок рік.

Тут арійці були, неарійці ішли,
Тут китаєць, і гуни, і патан,
І племен скіфських рід, і могол, і дравид
Позливались в один океан.

А тепер Захід сам біля наших став брам,-
Чи повірим його ми дарам?
Дасть та й візьме назад, запровадить свій лад
І насильство вживе, і обман,
Щоб на Індію йти, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

Хто приходив сюди вічним шляхом орди
З гуком битв і пісень бойових
Крізь пустель дикий шир, крізь ущелини гір,-
Голоси їх і вигуки їх.

Всі вони — у мені, наче луни грізні,
Оживають, живуть самохіть.
Гомін їх голосів — дивовижний їх спів
В шумі крові моєї звучить.

Віна Рудри1! Ти грай, ти заграй, не змовкай!
Ті, які зневажають наш край,
Теж колись у свій час мирно прийдуть до нас,
До великого кола краян,
Тут, у Індії цій, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

Тут за давніх сторіч пролунав віщий клич.
Заповітне провіщення — "ом"2.
Як ество молитов, клич по людях пройшов,
Задзвенів по країні кругом.

Став збиратися тут різних вір різний люд
І багаття одне розпалив,
Зрікся розбрату й чвар і майбутньому в дар
Серце спільне й велике створив.

Храм братерства оцей і тепер для людей
Не замкнув своїх світлих дверей,-
Хай прочанин ввійде і тут ниць упаде
Для достойних благань і пошан,
Тут, у Індії цій, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

Глянь, як зводиться дим над багаттям стрімким,-
Пломінь нашого горя встає.
Від багаття не йди, бо весь пломінь біди
Мусить винести серце твоє.

Стерплять наші серця жар біди до кінця,
Спільна клятва еднає юрбу:
Ми байдужість і страх подолаєм в серцях,
Ми потопчем образу й ганьбу!

Зникне горе й одчай, для біди прийде край,
І життя розпочнеться розмай.

Тьму прогнавши нічну, мати встане зі сну,
Ступить радо на рідний свій лан,
Тут, у Індії цій, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

І на матері клич племена всіх наріч,
Люди різних говірок і рас,
І англійці в цей час з мусульманами враз
Поприходять, вітаючи нас.

Мушиш, брахмане³, ти вкупі з іншими йти,
Руку брата затисши в своїй,
І ти, парію, теж разом з ними прийдеш,
Бо мине час принижень тяжкий.

Мати кличе сюди,— не барися, іди,
В монгол-гхоті⁴ всім стане води.
Б'є святе джерело, щоб омити чоло
Всіх прочан, що зійшлись в дружній стан
Тут, у Індії цій, на той берег святий,
Де вселюдства шумить океан.

1910

1 Віна — музичний струнний інструмент.

Рудра — один з образів бога Шіви.

2 "Ом" — священне слово, проказуване
на початку молитви.

3 Брахман — найвища, а парій — найнижча каста в Індії.

4 Монгол-гхот — дослівно "гличик щастя",
посудина з водою на учті богів.

Перекладач: М. Бажан